

Herman, de houthakker.

<https://hdl.handle.net/1874/355371>

22

6

HERMAN,

DE HOUTHAKKER.

De zon ging onder over de engten van het *Vallorsiner-dal*, toen wij den bergrug van *Trient* (1) bereikten. De lucht was frisch en aangenaam. Een windje bewoog zachtkens de bemoste takken van drie overoude pijnboomen, de eenige die op deze hoogte staan, vanwaar zij tot bakens dienen voor de diepe dalen van den omtrek. Langzaam afhellend strekt een digt grasveld zich uit langs hunne stammen, hol van ouderdom. Wij zetteden ons neder aan hunnen voet.

« Hoe heerlijk, » zeide ik toen tot mijn reisgezelschap, « zal de tijd zijn, wanneer de Christenreiziger in de hutten en stulpen van deze bergen, kinderen Gods zal kunnen vinden! Wij zijn heden vijf woningen binnen getreden, wij

(1) Tusschen de ijsbergen van *Savoijen* en *Walliserland*.

hebben mannen aan hun werk, moeders met hare kinderen ontmoet; gij hebt hun van den Verlosser gesproken, naauwelijks konden zij u zijnen naam nazeggen. o Evangelie, wet van liefde en vrede, moest gij op het stille land niet het meest heerschappij voeren! Maar ach, gij zijt daar niet bekend." « Het hart des menschen, » antwoordde mijn vriend, « het hart des menschen is overal het zelfde. Het is eene schoone, maar ijdele droom: de onschuld der zeden op het land. De zonde woont niet minder onder deze ellendige daken, die men ter naauwernood bij die sombre rotsgevaarten bespeurt, dan in de prachtige gebouwen van ons vaderland. Overal waar een afkomeling bestaat van den eersten mensch, daar is ook het booze, en in de oogen van Hem, die de harten ziet, is de boer niet reiner dan de verwijfde stedeling. — Maar, » voegde hij na een kort zwijgen er bij, « daar zullen nieuwe hemelen zijn en eene nieuwe aarde. » « Ja, » sprak ik, « maar ook overal waar men een zoon van den eersten Adam vindt, daar vindt men een ziel, die het Evangelie, die blijde boodschap, met vrengde kan vervullen. Klopt onder de ruwe pij van den bergbewoner niet een hart, dat de Heere heeft gevormd, dat het Woord des Almagtigen kan doen ontwaken ten leven? »

Naauwelijks had ik dit gezegd, of wij hoorden de stemmen van eenige boeren, die hun last afwierpen, en zich, eenigzins van ons ver-

wijderd, op het gras nedervlieden. Eenige staken kunne pÿper aan; anderen haalden spijs voor den dag; anderen schikten zich om te slapen. « Kom, » zeide ik tot mijn reisgenoot, « laat ons hen toespreken: misschien geeft de Heer ons eenige woorden, die hun nuttig zijn. » Wij naderden het gezelschap, en wenschten het met hartelijkheid goeden avond. Men antwoordde ons op denzelfden toon.

Dikwijls heb ik ondervonden, dat het mij moeilijk was een godsdienstig gesprek met onbekenden aan te vangen; eene zekere verlegenheid scheen het van wederzijde te verhinderen. Maar door verscheidene proeven heb ik geleerd, dat men nooit moet vreezen om zonder onwegen op den man aan te spreken, en zich terstond te doen kennen als een godvreezend mensch, die andere godvreezenden wenscht te vinden. Zoo deed ik toen, en wendde mij aldus tot den oudsten van het gezelschap: « Gij hebt reeds langen tijd dezen weg begaan? » « Omtrent veertig jaren, » antwoordde hij, « draait de molen, die gij daar beneden ziet, voor mijne rekening; en ik was dertig jaren oud toen ik er den eersten molensteen in plaatste. Al die jonge lieden moesten nog geboren worden, toen ik reeds menigen schoen op de bergen had versleten. Ik begin nu ook eerder vermoeid te worden, dan zij, » « Weldra zult gij rusten, » zeide ik, « en het zal in Gods schoot zijn, wanneer

gij zijn kind zijt." « Gods kind of niet," sprak een' ouden houthakker, die met het lemmet van zijn mes zijn' bijl scherpte, « eens moet men omvervallen als een dennenboom, en eveneens op de aarde liggen rotten." « Denkt gij dan slechts eene plant te zijn," vroeg hem mijn vriend, « hebt gij niets in u, dat meer waard is dan een boom?" « Ik heb nooit mijzelf van binnen gezien," hernam de man, zich tot het gezelschap wendende, dat zijn gezegde scheen te vermaken. « Maar gelooft gij," zeide ik met ernst, « dat niemand u van binnen ziet?" Hij vestigde de oogen op mij, om te zien wie ik wezen mogt. « Ja," vervolgde ik, terwijl ik hem naderde, « meent gij, dat Hij die de zon, welke wij zien ondergaan, gemaakt heeft en die ook u gemaakt heeft, niet in uw hart ziet, dat gij een goddeloos mensch zijt?" Hij leide zijn bijl op het gras en scheen te willen opstaan. « Wacht," zeide ik, « en hoor mij eenige oogenblikken; ik wil u noch beledigen, noch moeite veroorzaken. Ik wensch integendeel, u eenen dienst te doen, die ik vrees dat tot heden toe nog niemand u gedaan heeft." Allen stonden op, zelfs de slapers, en men sloot een kring om de twee grijsaards, waarvan de een bedaard zijn korte pijp rookte, terwijl de ander met een somber en ontevreden gelaat voor zich zag.

« Ziet gij," zeide ik tot den laatsten, « die bergen, die bosschen, die weide, en het vee

dat er op weidt? Wie gelooft gij, dat dit alles gemaakt heeft?" « Toen ik school ging," zeide hij, « was het reeds onze lieve Heer." « En heeft onze lieve Heer u niet beter gemaakt dan de koe die daar loeit?" « Indien ik niet beter ware dan zij, zou ik met haar gaan grazen." « En zoo het niet is om te grazen, weet gij waarom dan God u op de wereld geplaatst heeft?" « o Daarover kwel ik mij weinig. De eene maand gaat heen voor de andere; de laatste zal eveneens komen, of ik er om denk of niet." « En na de laatste?" Deze vraag deed een groote stilte ontstaan: allen stelden belang in de woordenwisseling; waarom? . . . Gij ziet het lezer, het was omdat ik die menschen over hunne ziel sprak. « Na de laatste," zeide de houthakker en haalde de schouders op, « waarlijk, ik weet het niet." « Dat is niet waar, Herman," zeide de molenaar, en klopte zijn pijp uit; « neen, dat is niet waar. Gij weet zoo goed als ik, dat er een ander leven is na dit." « Wat gaat mij dat aan? Mijn reiszak kan daar niet komen; hij is er te slecht voor, en wat hetgeen daarin is betreft: dat, geloof ik, komt voor een goed deel den duivel toe."

Bij die akelige woorden verhief ik mijn geheele hart tot God, en nam een' kleinen bijbel, dien ik bij mij had, en las met luider stemme en langzaam, uit het XXVe hoofdstuk van Mattheus. De molenaar luisterde een poos, als of

hij zich iets wilde herrinneren. Vervolgens nam hij zijne muts af, en vouwde de handen: « Kinderen » zeide hij tot het gezelschap, « het is uit den bijbel. » Allen namen den hoed af en stemden zich tot aandacht; Herman alleen bleef met gedekten hoofde, hij was onrustig. Ik las met veel nadruk. Toen ik aan het 13^e vers was gekomen, vroeg ik den houthakker: « Herman, weet gij wie de Zoon des menschen is? » Hij keerde zich om zonder te spreken, en wees met een hoofdknik een kruis, niet ver van daar neêrgeplant. Die beweging roerde mij tot in het hart, en, van onderwerp veranderende, las ik in het X^e hoofdstuk van Marcus, de genezing van den blinden Bartimeus. « Herman, » sprak ik, en leide de hand op zijn schouder: « weet gij wie de blinde is? » Hij nam zijn hoed af, en bragt de hand aan het voorhoofd. Ik las toen het IIIe hoofdstuk van Johannes, van het 12^e vers af, Gods zegen op zijn woord afsme-kende. Ik was zelf zeer bewogen en weende. Mijn vriend bad, tegen een der pijnboomen geleund. De molenaar was Herman genaderd, en had zijne eene hand in de zijne genomen. Toen ik het 16^e vers had gelezen, hield ik op, en na eene poos zeide ik tot Herman: « Zeg Herman! wilt gij dan verloren gaan? Is het u niet gemakkelijker in God en in Jezus, uwen Verlosser, te gelooven, dan u te verharden? » « Ach, Mijnheer, » zei hij half luid, « zoo gij

mijn leven kendet!" « Wij spraken nu over uw dood, Herman, en gij zijt oud.» « Het is waar, » zei hij opstaande, « ja, ruim twee en zestig jaren: dat is meer dan twintig. Hoor Pieter, » zei hij tot den molenaar, « hetgeen die Heer ons heeft voorgelezen, heeft mij goed gedaan: gij hebt dat boek te huis, en zult er mij uit voorlezen. Nu, jongelui, lacht niet om den ouden knecht; ik ben nog niet gevangen. Intusschen, zeer verpligt, » zei hij tot mij en reikte mij zijn sterke en vereelte hand, « ja, zeer verpligt, Mijnheer! gij kendet mij niet, en echter hebt gij mij lief gehad. God vergelde het u! » Plotselings keerde hij zich om en ging den berg af, een liedje fluitende. Ik vermoedde dat hij zijne tranen zocht te verbergen. Het geheele gezelschap vertrok; de molenaar bleef staan om ons te zeggen: « Bidt God. Mijnheeren, bidt God! Ik geloof dat deze ziel van den Vader gehoord heeft. » Zoo verliet hij ons.

« *Van den Vader gehoord!* » herhaalde mijn vriend met verwondering, « hier is de genade niet onbekend. o Heere! Uw naam zij geprezen! » « Ja, dat de heilige naam des Heeren geprezen zij! Dat Zijn lof in den mond zij van al Zijne kinderen! Dat de Christen, die dit eenvoudig verhaal leest, zich verheuge over dezen zegenpraal van het Woord des levens over eenen ruwen bergbewoner; en « *dat hij den Heer des oogstes bidde, dat hij arbeiders in zijnen oogst*

uitstoote; want de oogst is groot." (1) Daar zijn veel, zeer veel hoogmoedige harten, die de behoudenis afwijzen, en zich omtrent de toekomst bedwelmen; weinige zielen, die weten wat het zegt *van den Vader gehoord te hebben.*" (2)

Deze gedachten verdrongen elkander in ons gemoed. Wij meenden, dat wij die menschen niet behoorden te laten gaan, maar dat wij hen in moesten halen, om te beproeven met meer kracht op hunne zielen te werken. Doch het was reeds laat; ons nachtverblijf was ver af, wij werden verwacht door eenige vrienden, die ons langer vertoef zou kunnen verontrusten. Wij waren dus genoodzaakt onzen weg te ver- volgen.

« Zoo moge de Heere zijn Woord zegen schenken; zeide Paulus, mijn reisgenoot, « *bij Hem is geen verhindering om te verlossen door velen of door weinigen; op Hem steunen wij* (3) Kunnen de weinige woorden, die wij hun hebben toegesproken, niet in hen werken als *het suurdeesem* van het Evangelie?" (4) « Welk een winst, mijn waarde Paulus," antwoordde ik, « zou dezen dag ons opbrengen, wanneer het God behaagde hem te zegenen! Welk een geschenk Zijner goedheid voor die arme menschen! Hadden wij hun onze beurs gegeven, zij zou-

(1) Matth. IX: 38. (2) Joh. VI: 45. (3) † Sam. 2 Chron. XIV: 11. (4) Matth. XIII: 33.

den er waarschijnlijk meer vreugd over betoond hebben, en men zou in hunne stulpen meer over ons spreken: en wat zou echter goud zijn geweest, in waarde vergeleken met *het Woord*, dat hunne zielen kan zalig maken? (1) « 't Is waar, » zeide Paulus stilstaande, « ja, hetgeen gū zegt is voorzeker waar. Die menschen, die onsterfelijke wezens, die weldra hier beneden niet meer zullen zijn, zouden een weinig gouds gekozen hebben boven de eeuwige waarheid, het woord van hunnen God, den eenigen schat die verdiend zoo genoemd te worden, die alleen de rijkdom is der heiligen en van al de heirscharen des Hemels! Hoeveel onderwijs ligt er in die voorkeuze! Welk eene omkeering toont zij ons aan in het menschelijke hart! Koos Adam in het Paradijs het goud boven zijn omgang met den Heere? Heeft Jezus, de tweede Adam, *in wien geene zonden gevonden is* (2), het gekozen? Goede God, hoe ver is de mensch, Uw Schepsel, van U verwijderd! En zoo veel te verder mijn vriend, daar al die zorg, al die arbeid, waar hij zich mede vermoeit, hem als een onvermijdelijke verpligting voorkomt, door God zelve hem opgelegd. De Heer beveelt hem te arbeiden, om het ligchaam aan de wet te onderwerpen; de zonde neemt hieruit gelegenheid om het hart tot dienstbaarheid te brengen, dat geene andere wet behoorde

(1) Jac. I: 24.

(2) 1 Petr. II: 22.

te kennen dan de liefde van zijn God. Werk, handel, kwel u, herhaalt zij elken dag, elk oogenblik, daarna zult gij rusten, en u bezig houden met uwe ziel: maar de mensch, dien het goud verleid heeft, zal nimmer rusten. Zie daar ginder een al te klaar bewijs. Daar boven ons bestijgt met moeite eene bende menschen het steile voetpad: het zijn sluikers; zij dragen ieder tachtig of honderd pond tabak of zout; welk eene vermoeijenis! Zij hįgen en gaan gebukt onder den last. Onder hen zijn meer oude dan jonge lieden; zij hopen misschien twee of drie kroonen met hun vracht te winnen; zij rekenen na wat gebruik zij van die winst zullen maken; zij verblijden er zich over..... en, terwijl zij, omringd van duizend gevaren, en vervolgd door de grenswachters, door het bosch trekken, kan een kogel hen, in dezen eigen nacht, in Gods tegenwoordigheid doen verschijnen.

« Schrikkelijke gedachte! Maar niet eens zijn de kogels der grenswachters daartoe noodig. Is de mensch, in alle levensstanden, niet elken dag, elk uur des dags, het oogenblik nabij, waarin hij rekenschap zal afleggen? Is hij, die zich in zijn huis opsluit, waar geen vijand hem kan genaken, en waar elk uitwendig gevaar op het zorgvuldigst van is verwijderd; is hij, die zich omringt met allerlei voorzorgen, met verdubbelde oplettendheid, met al de voorbehoed- en geneesmiddelen der kunst, en met de

vleijerijen zijner valsche vrienden, of hij die gezondheid en die krachten, die hij met schrik voelt verminderen of verdwijnen, mogt behouden, of terug bekomen; is hij zelf, die in de kracht en de vreugd des levens, naar het schijnt, de meeste vastigheid heeft op aarde, en nog in langen tijd niet aan zijn afreis heeft te denken; zijn al die vreedzame en rustige stadbewoners daarom meer van de eenwigheid, de ernstige eeuwigheid, verwijderd, dan gindsche ongelukkigen, die er mede schijnen te spotten? Is de adem des levens, die den geleerde in zijn boekvertrek, den kunstenaar in zijne werkplaats, den handelaar te midden van zijn bedrijf, de borst doet zwellen en inkrimpen, is die adem des levens onafscheidbaar van hun broos ligchaam van stof: of zou Hij, wiens Almagt alleen ziel en ligchaam vereenigt, en hen, van oogenblik tot oogenblik houdt zaam verbonden, zou Hij, door eenige bijzondere belofte gehouden zijn, hen niet te scheiden, dan wanneer men er op bedacht is? Is er iemand, die zeggen kan: heden zal de Heer mij niet doen *wederkeeren*? (1) Wij zelve, mijn vriend, zullen wij den dag van morgen zien?

« Gave God, dat Herman, dat al de arme bergbewoners er zoo over spreken konden als wij er thans over spreken! (Gave God, lezer! dat ook gij het kondet doen!) Zou de Christen het

(1) Psalm XC: 3. *II. ad III. (18) 31. HIVEK (del. 11)*

eind zijner dagen vreezen? Zou de onzekerheid van zijn leven het hem verbitteren, of de zekerheid van zijn naderend einde de aangename en stille gerustheid verstoren, die zijne ziel vervult? — Ja, ik begrijp de onrust van Hem, die in Christus geen rust heeft: niets verwondert mij in hem; zijne goddelooze en godtergende woorden, zijne spotternijen, zijn onverschrokken honding, zijn gemaakt voorkomen van vrede, de gekunstelde vrolijkheid die hij vertoont, om de ernstige gedachte des doods te verwijderen; al die schijnbare opgeruimdheid en dat naargeestig lagchen van den wereldling zijn ten slotte niets, dan eene pijnlijke poging tegen de verpletterende waarheid, die hij met meer angst ontvlieft dan pest of vuurvlammen. — Geloof mij, Herman, hoe goddeloos, hoe onrustig hij ons voorkwam, ondervindt niet meer inwendige kwelling dan de meeste onzer meest beschaafde stadsbewoners. Een geweten, niet door de liefelijke en troostrijke stem van Christus bevredigd, is eene schrikkelijke zaak. De Heilige Geest heeft het verklaard: De dood is voor zulk een geweten *de Koning der verschrikking* (1), en *de vreeze des doods de allerhardste dienstbaarheid.*" (2)

» Ach, ik weet het, ik weet het; het is zoo lang nog niet geleden, dat ook ik *zonder God en zonder hoop in de wereld was* (3); dat de naam van Jezus mij niet meer was dan die van

(1) Job. XVIII: 15. (2) Hebr. II: 15. (3) Eph. II: 12.

een uitstekend leeraar, dat ik niet wist wat mijne ziel gekost heeft. En echter had ik langen tijd gestudeerd, veel gelezen, veel geleerd. Ik was door de menschen ingezegend, en men noemde mij een dienaar van Jezus Christus. Toen, ik herinner het mij, was de dood mij een schrik, eene plaag. De gedachte des doods was mij hatelijk, en wanneer somtijds verveling, tegenwerking, of eenige zielskwellung mij hem deed wenschen, wanneer ik in mijn dwaas ongeduld uitriep, dat ik wilde sterven; dan verlangde mijn hart in het geheim de vernietiging, of voorzeker niet den dood, zoo als hij is, zoo als Christus hem ons aankondigt, gevolgd van het oog des Heeren als *vlammen vuurs*; (1) van het onderzoek onzes levens naar zijne heilige wet, waarvan geen beroep is, van het oordeel, en van de eeuwigheid. Het was niet bij God, dat ik toen mijne toevlugt wilde zoeken, maar het leven verlatende zou ik mijzelve, mijne laffe ongeloovigheid hebben willen ontvlieden. o Goede God! hoe groot was uwe barmhartigheid! Welk een licht schijnt thans vóór mij! Welk eene liefelijke hoop! Weldra, binnen weinige jaren, zal ik, ik zelf den hemel binnentreden..... Want, hoe jong wij nog zijn, mijn vriend, het zal niet lang duren dat wij bij den Heer zullen zijn! Wat zijn toch op zijn hoogst dertig of veertig jaren, en daarna de eeuwigheid? — De eeuwig-

(1) Openb. I: 14.

heid! . . . herhaalde hij, stilstaande, en een lange poos ten hemel ziende, en dat is geen droom, geene aangename inbeelding! Neen! het is wezenlijk, het is zeker: niets, niets kan zekerder zijn dan deze verrukkende gedachte! ô Heere Jezus, ô Heere Jezus! Hoe liefelijk is het U te kennen!

Waarom, mijn broeder, blijven zoo vele zielen die kennis weigeren? Helaas! zij zijn te beklagen, tegen een' Herman, die het door verharding weigert; hoe velen zijn er, die het door onkunde doen en door misleiding hunner leidlieden! Hoevele zielen, van den leeraar af, die dagelijks anderen onderwijst, tot den eenvoudigsten ambagtsman toe, hoeveel, overigens welgestemde zielen weigeren tot Christus te gaan, omdat zij zich overtuigd houden dat zij Hem kennen!"

« Gij hebt gelijk, » zeide Paulus zuchtende, « en ik geloof met u, dat de grootste hindernis der bekeering, is, dat men zich bekeerd waant. Ik heb het ten minste ondervonden. Mij heugt de tijd, dat ik voor een ijverig Predikant wierd gehouden; ik predikte toen dikwils, en de menigte liep zamen om mij te hooren. Ik twijfelde er niet aan of ik was Christen; en zelfs dacht ik het meer te zijn dan andere, maar ik was een hoogmoedige voor den Heere. Vol vertrouwen op mijn verstand, en steunende op mijne deugden en mijn gedrag, dat voorzeker uitwendig

boven alle berisping was, vond ik voldoening in de gedachte, dat ik, in menigerlei opzigt, de bewerker mijner zaligheid was; en Jezus scheen mij alleen dat te doen, wat ik niet zelf kon volbrengen. Gedurende vier jaren predikte ik deze leer des doods. Maar de Heer heeft mij genade bewezen. Het was door een dorpsleeraar uit het land van *Waad*, in *Zwitserland*, niet ver van de streek waar wij thans zijn, dat ik uit dien akeligen slaap gewekt werd. Ik reisde door zijn dorp, ik preekte er. Bij het uitgaan der kerk naderde hij mij met een treurig en ernstig gelaat, en zeide aanvankelijk niets anders dan deze woorden: « Mijnheer, gij schijnt niet te weten, dat men, om anderen te bekeeren, zelf bekeerd moet zijn. Uw preek is niet christelijk, ik hoop dat mijne gemeente haar niet zal begrepen hebben. » « Heilzame woorden! Zij waren het, met hetgeen die getrouwe dienaar van Christus er vervolgens bijvoegde, welke mij deden begrijpen, hetgeen mij nu zoo liefelijk is te weten en te gevoelen, dat het Jezus is die den mensch zalig maakt, en wat het is een Christen te zijn. »

« Zeg mij, hoe leide hij het aan? Ik begrijp dat het niet gemakkelijk moet geweest zijn u te doen toestemmen, dat gij niet bekeerd waart? »

« Het was een zeer godvruchtig man; zijne liefde voor Jezus was blijkbaar in al zijne gesprekken, door die liefde was het, dat hij mijn boos hart

wist te treffen. Hij begon met mij te overtuigen van zonde, zekerlijk niet van zware en schandelijke vergripen naar het oordeel der wereld; want ik was onberispelijk in het oog der menschen: doch hij deed mij zien, dat, hoezeer ik door allen en door mijzelfen voor een braaf mensch werd gehouden, ik voor God niets was dan een bevleekt schepsel, een hard, ondankebaar wezen, zonder liefde voor den Heer of gehechtheid aan zijne wetten. Hij bewees het mij zoo klaar, zoo krachtig, dat ik moest zwijgen. Ik kon niets antwoorden, en zag duidelijk, dat hetgeen ik tot op dien tijd had beschouwd als hoedanigheden en verdiensten, Gods goedkeuring waardig, niet anders was dan huichelarij voor zijn aangezicht, dan berekening, dan bedekte zelfliefde, en in geenendeele het getuigenis van mijne dankbaarheid en van mijnen eerbied voor mijnen Schepper, noch de vrucht van den Geest (1) Gods. De Predikant, mijn waarachtige vader in het geloof, mij ontroerd ziende, hield mij bij zich, en liet mij twee dagen in dien toestand. Ik beken, dat ik beschaamd en beangstigd was; ik zag duidelijk mijne ellende, en vond geen middel om daarvan los te worden."

« Maar kwam de Heer Jezus u niet te voren als een Vriend, als een Verlosser? »

« Neen, ik was nog te hoogmoedig, en werd

(1) Gal. V: 22.

teruggehouden, door eene, ongelukkig al te gewone verzoeking: ik vond mijzelf te slecht, te onrein, om tot Hem te durven gaan. Hoe, sprak ik mij zelve toe, terwijl ik met groote stappen de tuin van de pastorij op en neder liep, zou ik nu durven bidden? Op wat grond zou ik mij tot God durven keeren, ik, die niets ben dan een ellendig zondaar? De tijd van zelfmisleiding is nu voorbij: ik zie thans hoe groot mijne schuld voor God is; en ik gevoel maar al te wel, dat ik beter moet wezen dan ik ben, om Hem aangenaam te zijn, en om door Jezus te worden aangenomen. — Toen begon ik na te denken over mijn verloopenen leven, over de op mij rustende verpligtingen, en ik stelde een nog naauwgezetter en getrouwer levensregel voor mij vast. Ik meende vrede te hebben, maar, tegen den avond van den tweeden dag, nam de Predikant mij mede, om een huisgezin in zijne gemeente te gaan bezoeken: en het was te midden van onze wandeling, ik zie nog de plaats aan den ingang van een bosch, op de helling van gindschen berg, die zich in het verschiet zoo helder blaauw vertoont, dat hij mij zeide: « Welnu, jong man, hebt gij uwe zonden jeeren kennen? » « Helaas, » antwoordde ik, « ik voel mij zelve veroordeeld voor God. » — « De Heer zij er voor gedankt, » sprak hij, « en drukte mij de hand, « maar het moet daar niet bij blijven: hoe zult gij daarvan los worden? » « Ik hoop, » ant-

woordde ik, in het vervolg mij voorzigtiger te gedragen, en de goedkeuring Gods waardig te worden." — « Hoogmoedig mensch, » hernam hij, « gij wilt dan uzelfen zalig maken? » Ik zag hem met verwondering aan, want ik begreep hem niet. « Ja, » ging hij voort, « gij zoudt tot Jezus willen gaan met deugden, eigenschappen en werken, die boven berisping zijn; dat is te zeggen, dat gij zoudt willen doen hetgeen Jezus alleen gedaan heeft. Ga, Mijnheer! ga tot dien liefderijken Jezus met al uwe zonde, met al uwe ooreinheid, zoo verlangt hij u; want het zijn *niet de gezonden, die de opperste Medicijnmeester is komen zoeken, het zijn de zieken*(1); en de hopelooze zieken, die hij wil genezen. Welnu! zie mij nog eens aan. Wilt gij dat ik het u herhaal? Zoo als gij nu zijt, wil Christus u zalig maken, en Hij is almachtig en geheel liefde: verstaat gij het nu? » « Ja, » zeide ik met ontroering, « ik heb het verstaan, ik gevoel, dat *Hij het Lam Gods is, dat de zonde der wereld wegneemt*. » (2) Sedert dien dag begon ik vrede te vinden. Zwak en niet wel bevestigd, had ik zekerlijk veel twijfelingen, veel zwakheden; maar Hij, die, in zijne barmhartigheid, dat werk begonnen had, is *getrouw* (3) geweest; *zijne getrouwheid is van geslachte tot geslachte* (4)!

(1) Matth. IX: 12, 13. (2) Joh. I: 29.

(3) 1 Cor. I: 9.

(4) Psalm CXIX: 90.

Hij heeft mij niet verlaten, nu *weet ik, in wien ik geloofd heb* (1); ik weet, dat mijne behoudenis mijn werk niet is; ik weet en ik geloof, dat hetgeen Christus gedaan heeft, mijne ziel zal behouden, dat mijne verlossing volbragt is, en dat Hij, die mij gekocht heeft met zijn bloed, mij uit genade zal heiligen door zijnen Geest! ô Waarom kan ik dit niet aan alle menschen doen begrijpen!"

«Laat ons ten minste trachten, die liefelijke en vertroostende waarheid rondom ons te verspreiden, laat ons haar verkondigen aan die menschen, die zich vermoeijen en kwellen om de dingen dezes levens; laat ons hun zeggen: Werkt voor uwe ziel, houdt u bezig met uwe zaligheid. Daar schuilt menige Herman, mijn waarde Paulus, onder een minder ruw uiterlijk dan die arme bergbewoner, daar zijn vele zielen, die denzelfden slaap slapen, vele zielen, die, als deze houthakker, zich van Christus afkeeren, om dat zij zich Hem als een hard en streng meester voorstellen..... o Mijn vriend! Laat ons met liefde, en zonder moede te worden, hun zeggen, dat Jezus *zachtmoedig is en nederig van hart* (2), dat Hij *de vriend van zondaren* (3) is; dat Hij niet op onze heiligheid ziet, maar op onze behoefte om geliefd, gehol-

(1) 2 Tim. I: 12.

(2) Matth. XI: 29.

(3) Matth. XI: 19.

pen, behouden te worden; dat Hij rijk is voor de armen, krachtig voor de zwakken; rein voor de onreinen. Laat ons deze teedere uitnoodiging der Goddelijke liefde aan allen rigten: *Komt, komt tot mij, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven;* (1) en bovenal, laat ons bij herhaling hun toeroepen, dat al die weldaden genadegiften zijn, dat om haar te verkrijgen slechts één ding noodig is: haar niet te weigeren."

Paulus drukte mij zwiĳgend de hand; na eenige oogenblikken voegde hij er bij: «Misschien leest thans Pieter Herman voor uit zijn Boek, dat het bloed van Jezus de zonde wegneemt uit het hart des menschen..... God geve, dat allen, tot wie dit woord zal gesproken worden, het met zachtmoedigheid ontvangen, Amen!"

(1) Matth. XI: 23.